

+२ स्तरावरील व्दिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विना अनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्यानुषंगाने त्रैवार्षिक शुल्क आकारणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: व्हीओसी-२६२५/प्र.क्र.६२/कौशल्य-२,

विस्तार इमारत (खोली क्र.४३५), ४ था मजला

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादामा कामा रोड, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : ०७ जुलै, २०२५.

संदर्भ :

- १) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: व्हीओसी-२०१७/प्र.क्र.१५७/व्यशि-४, दि.१०/०५/२०१८
- २) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, शासन -शुध्दीपत्रक क्रमांक: व्हीओसी-२०१७/ प्र.क्र.१५७/व्यशि-४, दि.२६/०६/२०१८
- ३) कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग, शासन शुध्दीपत्रक क्रमांक: व्हीओसी-२६२५/प्र.क्र.४१/ कौशल्य-२, दि.११/०६/२०२५
- ४) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक : ८/व्हीओसी/सुधारित एसओपी/२०१८/१२, दि.२०/६/२०२५.

प्रस्तावना :

पूर्व व्यवसायिक अभ्यासक्रम, +२ स्तरावरील व्दिलक्षी तसेच उच्च माध्यमिक व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्यासाठीच्या ऑनलाईन प्रमाणित कार्यपद्धतीस (SOP) संदर्भ क्र.१ येथील दि. १०.०५.२०१८ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदर शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार +२ स्तरावरील व्दिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकड्यांना शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ पासून कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यास मान्यता देण्यात आलेल्या व यापुढे मान्यता देण्यात येणाऱ्या संस्थांना त्रैवार्षिक शुल्क आकारण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

+२ स्तरावरील व्दिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या नवीन संस्था व अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी विना अनुदानित तत्वावर सुरु करण्यांकरिता संदर्भ क्र. (१) येथील शासन निर्णयातील तरतुदीनुसार शैक्षणिक वर्ष २०२५-२६ पासून मान्यता देण्यात आलेल्या व यापुढे मान्यता देण्यात येणाऱ्या संस्थांना त्रैवार्षिक शुल्क रु. ५०,०००/- (परत न करण्यायोग्य) आकारण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर शुल्क दर तीन वर्षांनी व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांच्याकडे भरणा करणे संबंधित संस्थांना अनिवार्य आहे.

२. सदर संस्थांकडून जमा होणाऱ्या शुल्कांचे लेखे स्वतंत्ररित्या जतन करण्यात यावेत. तसेच सदर शुल्काद्वारे जमा होणारा निधी +२ स्तरावरील व्दिलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम गुणवत्ता, दर्जावाढ, नियोजन व सनियंत्रण यासाठी उपलब्ध करण्यात यावा.

३. शालेय स्तरावरील व्यवसाय अभ्यासक्रम (९ वी ते १२ वी) राबविणाऱ्या संस्थांच्या गुणवत्ता, नियंत्रण व दर्जावाढीसाठी संचालनालयस्तरावर एक संनियंत्रण कक्ष स्थापन करण्यात यावा. सदर कक्ष व्यवसाय अभ्यासक्रम राबविण्यासाठीचे नियोजन, अंमलबजावणी व त्यामध्ये करावयाच्या सुधारणा याबाबतचे राज्यस्तरीय संनियंत्रण करेल. तसेच सदर अभ्यासक्रमांच्या परिणामकारक फलनिष्पत्तीसाठी संनियंत्रण कक्ष तंत्रज्ञानाचा वापर करून काम करेल. याबाबतच्या सविस्तर मार्गदर्शक सूचना संचालनालयाकडून शासनाच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येतील.

४. तसेच सदर मान्यता देण्यात येणाऱ्या संस्थांना व्यवसाय अभ्यासक्रमांचा दर्जा व गुणवत्ता उच्च प्रतीची राखण्यासाठी व गैरप्रकार टाळण्यासाठी शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या आदेशांचे पालन करणे बंधनकारक राहील.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेताक क्र. २०२५०७०७१३३९३३५३०३ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्रदीप सा. शिवतरे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री (नगर विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. अध्यक्ष, विधानसभा, महाराष्ट्र राज्य, विधान भवन मुंबई.
६. मा. सभापती, विधानपरिषद, महाराष्ट्र राज्य, विधान भवन मुंबई.
७. सर्व मा. मंत्री, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
८. सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
९. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा यांचे खाजगी सचिव, विधान भवन, मुंबई
१०. सर्व विधानमंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य, विधान भवन, मुंबई.
११. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१२. अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३. अपर मुख्य सचिव, कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग, मंत्रालय, मुंबई

१४. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१५. सर्व विभागीय शिक्षण उप संचालक, (शालेय शिक्षण विभाग), (संचालनालयामार्फत)
१६. सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई / नाशिक/ पुणे/ औरंगाबाद/ अमरावती/नागपूर (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
१७. सर्व जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, (संचालनालयामार्फत)
१८. सर्व संबंधित अशासकीय संस्था (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
१९. निवड नस्ती. (कौशल्य-२).